

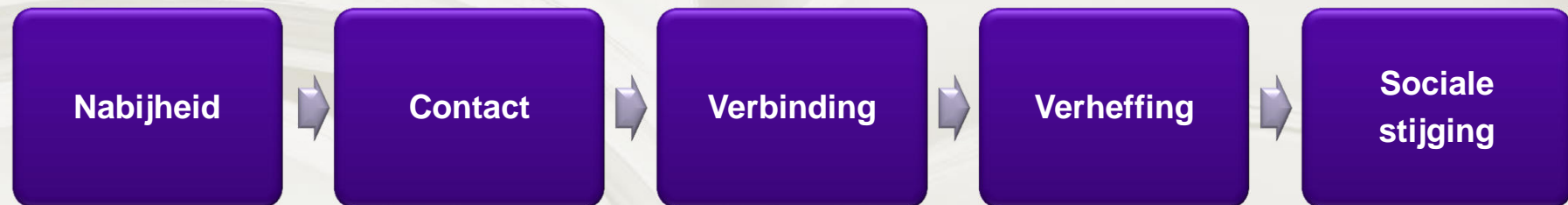
SOCIALE PROFESSIONALS ALS BRUGGENBOUWERS?

KennisInstituut Stedelijke Samenleving

Drs. Matthijs Uyterlinde

29 juni 2011

- Stedelijke vernieuwing (eind jaren negentig): sociale menging door sloop/nieuwbouw en woningdifferentiatie
- De 'sterk helpt zwak'-hypothese:

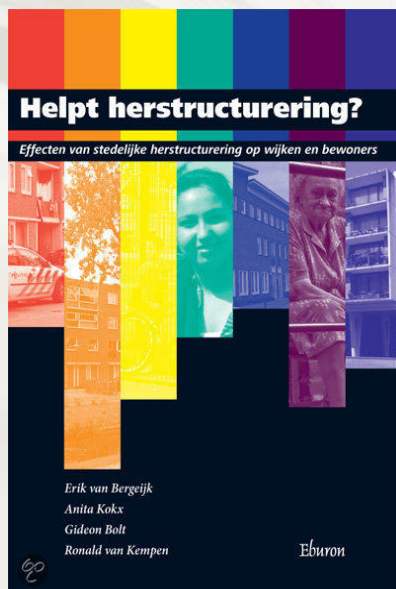
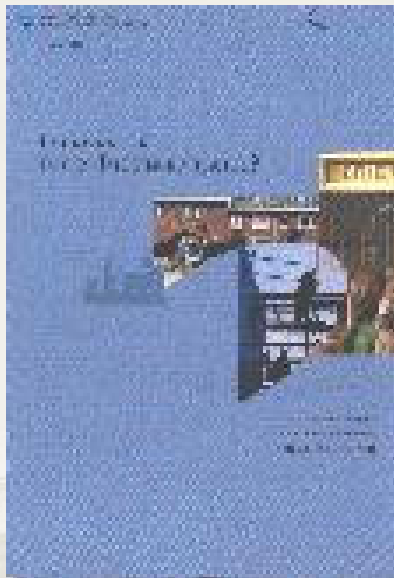

- Heeft gemengd bouwen het beoogde effect?

Wat zegt de wetenschap?

- Contacthypothese Allport (1954): bekend maakt bemind
- Granovetter (1973): de kracht van zwakke bindingen
- Wilson (1987): gemengde buurten noodzakelijk om *spatial mismatch* te voorkomen (de buurt als *catwalk*)
- Putnam (2000): *Bridging* belangrijker dan *bonding* voor sociale stijging

In vogelvlucht: beleid en praktijk

1. Duyvendak, Veldboer, Kleinhans (2000): *Integratie door differentiatie?*
2. WRR (2005): *Vertrouwen in de buurt*
3. RMO (2006): *Niet langer met de ruggen naar elkaar*
4. VROMraad (2006): *Stad en stijging*
5. Van Kempen, Van Bergeijk et al (2009): *Helpt herstructurering?*
6. RMO (2011): *Nieuwe ronde, nieuwe kansen*

Helpt de middenklasse?

Op zoek naar het middenklasse-effect in gemengde wijken

Lex Veldboer, Radboud Engbersen, Jan Willem Duywendak, Matthijs Uyterlinde

- In hoeverre verbinden middengroepen zich met achterstandsgroepen in gemengde wijken?
- Leidt overbruggend contact (klasse en/of etniciteit) ook tot sociale stijging?
- Welke middengroep het meest effectief?
- Wat is de rol van sociale professionals?

- Enquêtes onder nieuwe middenklasse en achterstandsgroepen in Amsterdam Zuidoost en Amsterdam Nieuw West (Lex Veldboer, Universiteit van Amsterdam).
- Overbruggende contacten beperkt, met name *toerustende* buurtcontacten zijn schaars.
- Welke middengroep het meest geneigd tot contact?
 1. Creatieve klasse: idealistisch, geïnspireerd en flexibel;
 2. Sociale professionals: sociaal ingesteld (m.n. onderwijzers), maar werk en privé gescheiden;
 3. Etnische stijgers: zelf vooruitkomen, terugvalangst;
 4. Economische middenklasse: op zichzelf.

- Welke rol vervullen sociale professionals in het stimuleren van overbruggend contact?
- Kwalitatieve verdieping in drie 'sferen':
 - Woonomgeving (buurtwerk en publieke ruimte)
 - Onderwijs (gemengde basisschool)
 - Mentoring (→ presentatie Vasco Lub)
- Professionals: directe en indirecte helpers.

- Diepte-interviews met o.a.:
 - Opbouwwerkers gemengde buurten
 - Sport-, plein- en jongerenwerkers (o.a. Cruyff courts, Thuis op Straat!)
- In hoeverre signaleren ze overbruggend contacten?
- In hoeverre stimuleren of faciliteren ze het ontstaan van duurzame overbruggende contacten?
- Welke strategieën zetten ze daartoe in?

- ‘Niets gaat vanzelf’: overbruggend contact komt moeizaam tot stand.
- Sociale professionals in de woonomgeving:
 - ...hanteren een smalle definitie van middengroepen;
 - ...werken beperkt aan het stimuleren van klasse-overstijgende interacties;
 - ...temperen verwachtingen over klasse-overstijgend contact;
 - ...reiken wel aanknopingspunten aan voor het stimuleren van die contacten.

Vier strategieën van contactlegging:

1. Aansluiten bij gemeenschappelijke belangen of interesses;
2. Gerichte casting, rekrutering en talentscouting;
3. Assertieve vriendelijkheid;
4. Intensieve projecten met een lange adem.

- De gemengde basisschool als vanzelfsprekende ontmoetingsplek: diepte-interviews met schooldirecties.
- Verwitting leidt tot verdringing, daardoor minder kans op overbruggend contact.
- Samen naar school leidt niet vanzelf tot overbruggend contact.
- Wél oog voor het belang van overbruggend contact, maar worstelen met de *hoe*-vraag.

Case-study: de koffieochtend

- OBS de Vierambacht, Het Nieuwe Westen, Rotterdam participerende observaties, interviews met ouders en ouderconsulenten.
- Bevindingen:
 - Gezelligheid leidmotief: niet iedereen slaat bruggen.
 - Bekend maakt wijzer.
 - Andere ouders als directe helpers (weak ties).
 - Subtiële regie (facilitering, subtiële vormen van regie).

- De buurt als kweekvijver van overbruggend contact?
Pas op voor overschatting.
- Gemengde school: veelbelovende aanzet
- Sociale professionals: blinde vlek voor klasseverschillen
- Het belang van subtiele regie: backstage en frontstage
- Hoe contactleggingskunde sterker ontwikkelen?

Meer informatie?

matthijs.uyterlinde@regioplan.nl